

Checklist gebruik digitale onderwijsmiddelen

Waar moet je op letten vóór je met (online)digitale onderwijsmiddelen aan de slag gaat. Welke afspraken moet je maken en hoe controleer je die. De onderstaande stappen zijn een handreiking om de juiste weg te bewandelen bij het maken van afspraken en het opstellen van contracten met leveranciers van (online)digitale onderwijsmiddelen en administratiesystemen.

STAP 1

Controleer of er door de leverancier van **digitale onderwijsmiddelen** (waaronder ook **apps**) en **school- en leerling administratiesystemen** persoonsgegevens worden verwerkt. *(bijvoorbeeld moet je inloggen met gebruikersnaam en wachtwoord of staan toets resultaten op naam online)* Lees hiervoor de privacybijsluiter van het product.

Worden er door de leverancier persoonsgegevens verwerkt (uitgewisseld, opgeslagen)?	
NEE	Er worden geen persoonsgegevens verwerkt; het lesmateriaal kan zonder verdere afspraken gebruikt worden.
JA	Er worden persoonsgegevens verwerkt, hierdoor is de privacywetgeving hierop van toepassing en zal er een schriftelijke overeenkomst afgesloten moeten worden. Ga naar STAP 2

STAP 2

Worden de persoonsgegevens opgeslagen in een EU lidstaat, Noorwegen, Liechtenstein of IJsland?	
NEE	Ga verder naar STAP 5
JA	Er worden persoonsgegevens verwerkt in een EU lidstaat, Noorwegen, Liechtenstein of IJsland? Met de leverancier mogen persoonsgegevens uitgewisseld worden als er een verwerkersovereenkomst afgesloten is. Ga verder naar STAP 3

STAP 3

Veel leverancier van digitale onderwijsmiddelen hebben het '[Digitale Onderwijsmiddelen en Privacy 2.0](#)' ondertekend. Bij het convenant hoort een modelverwerkersovereenkomst waarmee je als schoolbestuur (verwerkingsverantwoordelijke) de juiste afspraken maakt met leveranciers.

Kijk aangesloten leveranciers op: <https://www.privacyconvenant.nl/de-deelnemers>

Heeft de leverancier het convenant ondertekent?	
NEE	De leverancier staat niet in de lijst; Ga verder naar STAP 4
JA	Heeft de leverancier het convenant ondertekend, dan is hij <u>verplicht om de model verwerkersovereenkomst inclusief de bijbehorende bijlagen te gebruiken</u> . Omdat het grootste deel van het model is gebaseerd op wetgeving, is de ruimte om af te wijken zeer beperkt. Bij het gebruik van het model geldt de regel: 'pas toe of leg uit'. Een leverancier die afwijkt van de (letterlijke) tekst van het model, is verplicht om in een aparte bijlage toe te lichten waarom er is afgeweken, en wat de wijzigingen precies zijn.

Gebruikt de leverancier, die het convenant heeft ondertekend, de model verwerkersovereenkomst?	
NEE	Als verwerkingsverantwoordelijke (schoolbestuur) kun je eisen dat de leverancier het model gaat gebruiken. Gaat de leverancier hier niet op in, meldt dat dan bij Kennisnet via ibp@kennisnet.nl
JA	Als het model wordt gebruikt, dan worden in ieder geval de juiste juridische afspraken gemaakt. De modelverwerkersovereenkomst bevat geen informatie over concrete digitale onderwijsmiddelen van leveranciers. Die informatie staat in de bijlagen die bij de modelverwerkersovereenkomst horen. Controleer daarom de verwerkersovereenkomst en de bijlagen . Als deze inhoudelijk akkoord zijn dan moeten zowel de verwerkersverantwoordelijke als de leverancier (de verwerker) de overeenkomst en de bijlagen ondertekenen . Zie voor veel gestelde vragen: http://www.privacyconvenant.nl/fag/

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de gegevensbescherming. Dat betekent dat alleen een bestuurder bevoegd is om de (model)verwerkersovereenkomst en de bijlagen te tekenen. Het bevoegd gezag kan iemand mandateren om namens het bestuur akkoord te geven op verwerkersovereenkomsten, maar de bestuurder blijft daar eindverantwoordelijk voor.

Na ondertekening kan het digitale product door alle scholen, die vallen onder het bestuur dat getekend heeft, gebruikt worden. Vooropgesteld dat ook de eventuele licentie voor al de scholen is aangeschaft.

STAP 4

De leverancier heeft het convenant niet ondertekend. Stel de leverancier dan voor om het convenant alsnog zo snel mogelijk te tekenen.

Als de leverancier het convenant niet heeft ondertekend (en dat ook niet gaat doen) en géén gebruik maakt/ wil maken van de modelverwerkersovereenkomst, moet je het privacyreglement van de leverancier extra goed beoordelen.

Om te beoordelen of privacy overeenkomsten van een leverancier zelf wel aan de juiste eisen voldoen geeft het document 'checklist afspraken leveranciers' in de Aanpak de nodige informatie.

STAP 5

Persoonsgegevens mogen **alleen** opgeslagen/uitgewisseld worden met de EU lidstaten, Noorwegen, Liechtenstein en IJsland. De belangrijke vraag hierbij is: 'waar staat de server'?

Met andere landen, de zogenaamde '**derde landen**', mogen slechts gegevens uitgewisseld worden als er sprake is van een passend beschermingsniveau, een wettelijke uitzondering of een aparte vergunning van het ministerie van veiligheid en justitie. *(In deze checklist zal de aparte vergunning van het ministerie buiten beschouwing gelaten worden.)*

De landen met een passend beschermingsniveau zijn: *Andorra, Argentinië, Canada (behalve Quebec), Faeöer eilanden, Guernsey, Jersey, Isle of Man, Israël, Uruguay en Zwitserland.*

Worden gegevens uitgewisseld met een derde land waar sprake is van een passend beschermingsniveau ?			
NEE	Worden gegevens uitgewisseld met de VS?	NEE	Ga verder naar verder naar STAP 7
		JA	Ga verder naar verder naar STAP 6
JA	<p>De leverancier slaat de data op in een derde land waar sprake is van een passend beschermingsniveau. LET OP: doorgifte naar een derde land moet altijd vóóraf gemeld worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens.</p> <p>Nadat er melding is gedaan bij de AP over de gegevensverwerking kan voor het afsluiten van een overeenkomst STAP 4 gevolgd worden.</p>		

STAP 6

De Verenigde Staten hebben geen passend beschermingsniveau. Maar doorgeven van persoonsgegevens naar de VS is toegestaan als dat gebeurt op grond van het EU-VS Privacy Shield.

Amerikaanse bedrijven kunnen zich aanmelden voor het Privacy Shield programma. Dat kan sinds 1 augustus 2016. Zodra de bedrijven gecertificeerd zijn is het niet nodig bij uitwisseling van persoonsgegevens een Europese Modelcontract (zie stap 7) met hen af te sluiten. Er wordt vastgelegd hoe men Europese data moet behandelen en hoe het doorgeven ervan moet plaatsvinden. Doorgifte door de leverancier naar ‘derde bedrijven’ is alleen onder strenge verplichtingen mogelijk. Bedrijven die non-compliant zijn worden van de lijst verwijderd.

Zie voor de deelnemende organisaties: <https://www.privacyshield.gov/list>

Staat de leverancier op de lijst van deelnemers van het Privacy Shield	
NEE	De leverancier staat niet op de lijst; Ga naar STAP 7
JA	De leverancier staat wel op de lijst; Ga dan verder met STAP 4

STAP 7

Er is bij de uitwisseling met een derde land geen sprake van een passend beschermingsniveau, maar wel van een wettelijke uitzondering. In deze stap worden alleen de uitzonderingen benoemd die relevant zijn voor het onderwijs.

Wettelijke uitzondering	Toelichting
Ondubbelzinnige toestemming van de betrokkene	Betrokkenen moeten niet alleen expliciet worden geïnformeerd over doel, doelbinding, maar ook over het beschermingsniveau van het derde land en wat de leverancier allemaal met de persoonsgegevens mag doen....

Gebruik maken van een **onveranderd** contract **zonder aanvullingen**

Hiervoor zal de verwerkingsverantwoordelijke contact moeten opnemen met de leverancier. Vervolgens zijn er drie standaard contracten voor dit soort situaties, waarvan de **Standard Contractuel Clauses (SCC's)** in deze context van belang is. De leverancier zal dus 100% akkoord moeten gaan met het standaard contract zonder wijzigingen en/of aanvullingen!

Advies bij stap 7:

Zoek een (Europees) alternatief. Dit kost veel meer dan een (gratis) digitaal onderwijsmiddel oplevert.

Samengevat kan het voorgaande als volgt worden weergegeven.

BESLISBOOM AANDACHTSPUNTEN DIGITALE ONDERWIJSMIDDELEN

